

Michael Mandelbaum, professor a la Johns Hopkins School of Advanced International Studies (SAIS) a Washington D. C. i autor del llibre *Democracy's Good Name: The Rise and Risks of the World's Most Popular Form of Government*, es preguntava en un article recent si Egipte podria esdevenir una democràcia de veritat. No és una pregunta trampa, senzillament és un interrogant pertinent. Si bé és cert que la dimissió de Hosni Mubàrak com a president egipci ha obert la porta a una transició política, això no vol dir que porti directament a la democràcia. No es tracta tampoc d'arribar a una conclusió contrària perquè sí. Però és evident que obrir un període de transició no predetermina el futur. Admed Shafiq, l'actual primer ministre egipci, ha declarat que "el govern tornarà els seus drets al poble i lluitarà contra la corrupció". Tant de bo! Perquè la corrupció és un dels grans problemes d'Egipte i de molts altres estats de la zona, incloent-hi l'Autoritat Nacional Palestina.

Diu Mandelbaum que la democràcia és una forma híbrida de govern, una fusió de dues tradicions polítiques diferents. La

Egipte i la democràcia

Agustí
Colomines

Professor a la UB
i director de la Fundació CatDem

primera és la sobirania popular, el govern del poble, que s'exerceix a través d'eleccions. La segona, més antiga i igualment important, és la llibertat. I la llibertat només esdevé plena quan es manifesta en tres aspectes: en la política, que pren la forma dels drets individuals en la llibertat d'expressió i d'associació; en els valors, que implica també la llibertat de culte; i, finalment, en l'economia, que es materialitza en el dret a la propietat. És la recepta clàssica liberal des dels temps de la revolució anglesa del segle XVII contra l'absolutisme reial dels Stuart

i la intransigència de l'Església episcopal. Ara bé, la democràcia sense eleccions lliures no és un sistema de llibertats real. Moltes dictadures engiponen un simulacre d'eleccions per a legitimar-se (a l'Espanya franquista, sense anar més lluny) i no per això són una democràcia. Caldrà deixar que passi el temps per a determinar on aboca la revolta dels joves egipcis.

Té raó Francesc-Marc Álvaro quan diu, referint-se a l'actitud occidental davant les revoltes nord-africanes, que ens agraden els relats fàcils. I tanmateix, les transicions democràtiques no són iguals arreu ni són sempre de vellut. La velocitat és variable, doncs. L'èxit o el fracàs de las transicions en el món àrab dependrà –i en aquest sentit coincideixen Álvaro i Mandelbaum– de la profunditat i la substantivitat del canvi democràtic. Per valorar-lo ens caldrà, però, alguna cosa més que el raonament que cap en una piulada de Twitter.

Shimon Peres: que surti el sol

Fa quinze dies vaig participar en una delegació de diputats del Parlament Europeu a Israel i vaig escoltar Shimon Peres, poc abans de la caiguda de Mubàrak. L'històric polític israelià va fer un discurs brillant sobre la crisi d'Egipte –i les causes i sortides que tenia–, tot avisant que amb el canvi de Mubàrak no n'hi haurà prou.

Això que passa ara a Egipte es covava des de feia molt de temps i s'origina en la pobresa creixent d'una població que s'ha triplicat en cinquanta anys (ara són vuitanta milions d'habitants), mentre que la terra disponible és la mateixa i l'aigua del riu Nil disminueix. L'escàs progrés científic i tecnològic del país, la crisi econòmica global, la puixança dels països asiàtics i les restriccions religioses i morals a la creació de riquesa que imposa l'islam en els diversos graus, fan d'Egipte un potencial polvorí que Mubàrak, malgrat tots els seus dèficits democràtics, fins ara tenia controlat.

Ramon
Tremosa

Economista (Universitat de Barcelona)

Shimon Peres va dir que "les generacions joves a Egipte s'han armat amb mòbils en lloc de pedres [iPhones instead of stones]" i que això és una gran notícia per als valors occidentals de la llibertat i la democràcia: la globalització econòmica també ha comportat entre la gent jove la difusió, a la Xina, a l'Iran i ara a Egipte, d'una ànsia de més llibertat política, que deriva de la creixent llibertat econòmica". Així, va convidar els palestins a assolir un compromís pacífic i diplomàtic per a construir un estat democràtic a Palestina, basat en la informació i la tecnologia. "A Israel hem demostrat que

no hi havia contradicció entre informació i religió: la tecnologia ajuda a superar la pobresa material, de la mateixa manera que la religió pot ajudar a superar la pobresa espiritual (Israel, per exemple, avui exporta productes agraris a Rússia, tot i que dos terços del seu territori són àrids o semiàrids)."

Shimon Peres publicà el 1999 el llibre *Que surti el sol* (Edicions La Campana), rabiosament actual i vigent: "En el segle XXI els recursos decisius ja no deriven de la possessió de la terra, sinó que són de caire intel·lectual i no coneixen fronteres." A la ciència no li cal passaport ni a la tecnologia cap visat. "Contra el perill fonamentalista, que és un insult a la sanedat de la religió, no hi ha cap resposta millor: la solució passa per tractar les seves causes principals, la pobresa i la ignorància." Aquest és el repte principal dels països musulmans, que per al cas palestí es pot sintetitzar així: dos pobles, dos estats democràtics... i científics.